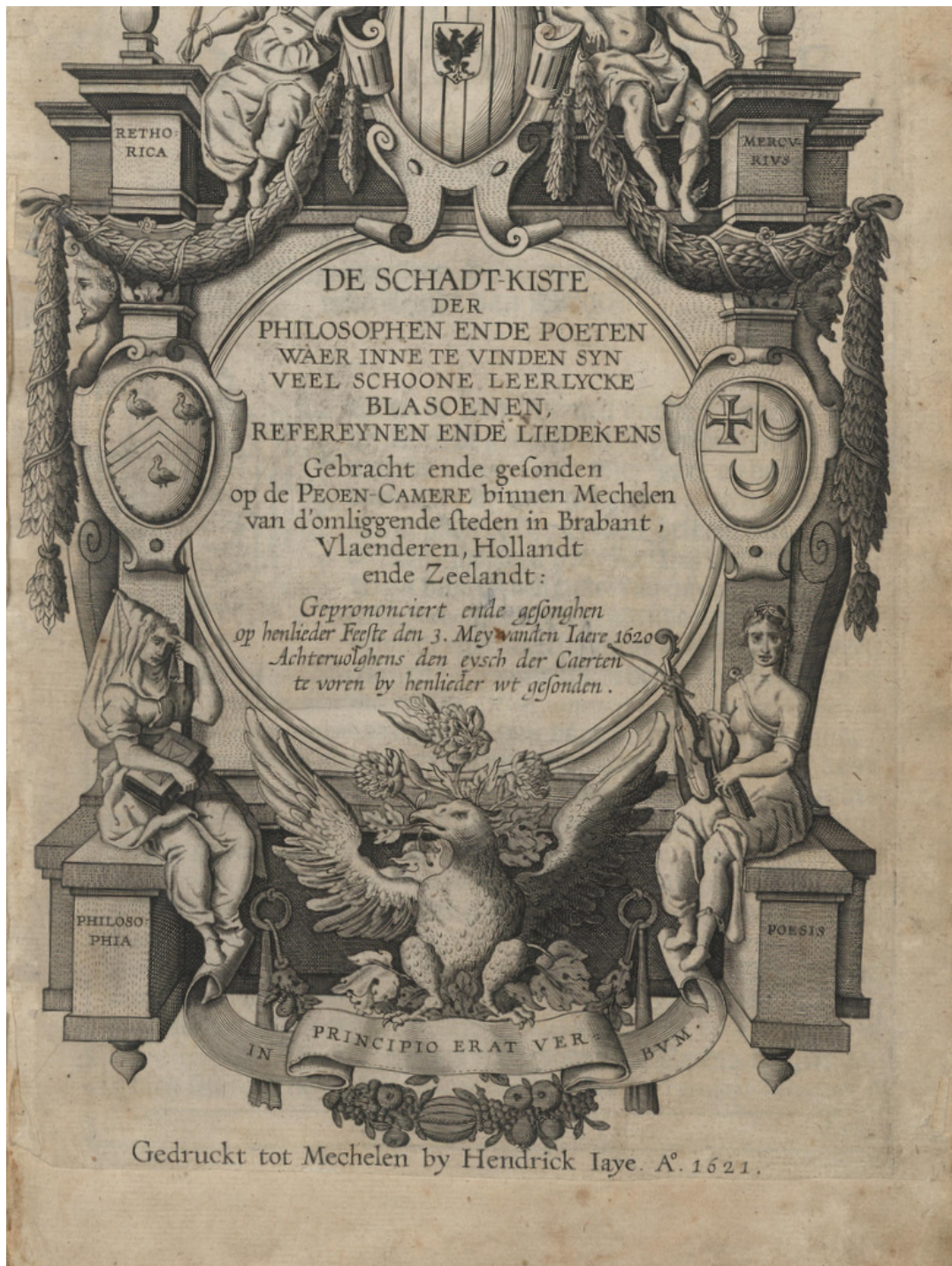

De paradoxen van een Mechels rederijkersfeest

Anne-Laure Van Bruaene (Universiteit Gent)

Auteur

Anoniem

Titel

De schadt-kiste der filosofhen ende poeten waer inne te vinden syn veel schoone leerlycke [!] blasoenen, refereynen ende liedekens gebracht ende gesonden op de Peen-camere binnen Mechelen [...] gepronouciert ende gesonghen op [...] den 3. mey

Antwerpen, 1620-1621, 1621

Bibliotheek

Universiteitsbibliotheek Antwerpen, Bijzondere Collecties, MAG-P 14.873

Er bestaat een zekere spanning tussen het bedrijf van de rederijders en de drukpers. Een opvoering is immers vluchtig en ontleent haar betekenis aan context en publiek. Rederijders profileerden zich bovendien als amateurs, die allerminst op roem of financieel gewin uit waren. Hun literaire producten werden daarom zelden gedrukt, met uitzondering van de festivalboeken van een aantal grote wedstrijden zoals het Antwerpse landjuweel in 1561.

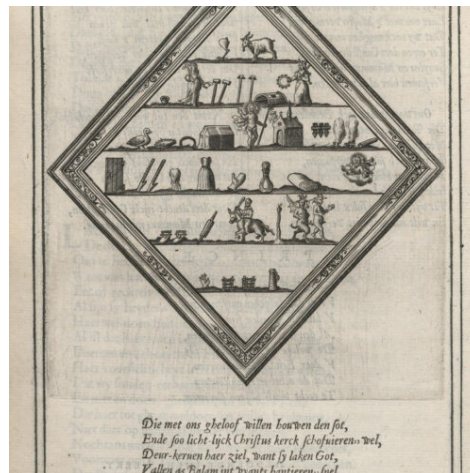
Ten gevolge van de Nederlandse Opstand (1568-1648) kwam de rederijderij in de Zuidelijke Nederlanden zwaar onder druk. Het Twaalfjarig Bestand (1609-1621) bood echter de mogelijkheid om even terug aansluiting te vinden bij het verleden. In mei 1620 werd een publiek festival georganiseerd door De Peoene, een Mechelse rederijderskamer die in 1617 een privilege van de aartshertogen had ontvangen. De deken van de Peoene, zilversmid Jan Thieullier, kon voor de organisatie op de volle steun van het stadsbestuur rekenen.

De wedstrijd combineerde woord, muziek en beeld: er waren prijzen te winnen met het beste refrein, het beste lied, het beste geschilderde rebusblazen en de meest plechtige intocht in Mechelen. Rederijderskamers of particulieren konden ook gewoon stukken inzenden. Het deelnemersveld was bijzonder breed. Brabant was veruit het sterkst vertegenwoordigd met een aantal vaste waarden, maar ook recent opgerichte rederijderskamers uit kleinere lokaliteiten zoals Arendonk, Asse, Geel, Helmond en Mol. Voor Vlaanderen trad enkel een kamer uit Brugge op. Opvallend was de deelname van rederijderskamers uit de Republiek, met name uit Staats-Brabant, Holland en Zeeland. Het festival stond dan ook volledig in het teken van het Bestand dat op zijn laatste benen liep. Volgens de organisatoren kon enkel door een duurzame vrede de 'Soet-vloyende Reden-const' floreren.

uitnodiging van de wedstrijd gevraagd verwijzingen naar de bijbel te vermijden. De auteurs konden zich in plaats daarvan beroepen op de antieke filosofen. De censor interpreteerde dit anders: de rederijkers leken de klassieke teksten boven de christelijke leer te verkiezen! Er zat niets anders op dan aan het einde van de bundel een 'waerschouwinghe' te laten drukken waarin werd benadrukt dat De Peoene zulke heidense opvattingen niet deelde, maar getrouw het Rooms-katholieke geloof beled.

Afbeeldingen

Mechelse Peoene en het Twaalfjarig Bestand (2019) [= Themanummer *Handelingen van de Koninklijke Kring voor Oudheidkunde, Letteren en Kunst van Mechelen* 123/2].

Van Bruaene, Anne-Laure, *Om beters wille. Rederijkerskamers en de stedelijke cultuur in de Zuidelijke Nederlanden (1400-1650)* (Amsterdam: Amsterdam University Press, 2008).

Van Vaeck, Marc, 'De Schadt-Kiste der Philosophen ende Poeten (Mechelen 1621): een blazoefest aan de vooravond van het einde van het Bestand', in *De Zeventiende Eeuw* 8 (1992), pp. 75-83.

[Raadpleeg het gedigitaliseerde exemplaar](#)

Vorige catalogus item

**1618: Remonstranten varen
naar Spanje!**

Volgende catalogus item

**1622: Een bijzonder titelblad
voor Rubens' Palazzi di
Genova**

